

Еколошки покрет Земун

УДРУЖЕЊЕ ГРАЂАНА "ЕКОЛОШКИ ПОКРЕТ ЗЕМУН"

**ГОДИШЊИ ПРОГРАМ УПРАВЉАЊА ЗАШТИЂЕНИМ
ПОДРУЧЈЕМ "ЛЕСНИ ПРОФИЛ КАПЕЛА У БАТАЈНИЦИ"
ЗА 2016. ГОДИНУ**

Београд, децембар 2015. године

Садржај Програма управљања заштићеним подручјем “Лесни профил Капела у Батајници“ за 2016. годину

Редни број	САДРЖАЈ	Страна
I	УВОД	4
II	ЦИЉЕВИ ЗАШТИТЕ, ОЧУВАЊА, УНАПРЕЂЕЊА И ОДРЖИВОГ КОРИШЋЕЊА ЗАШТИЋЕНОГ ПОДРУЧЈА	4
III	ЗАШТИТА, ОДРЖАВАЊЕ, ПРАЂЕЊЕ СТАЊА И УНАПРЕЂЕЊЕ ПРИРОДНИХ И СТВОРЕНИХ ВРЕДНОСТИ	5
1.	Приоритетне мере и активности на управљању природним вредностима	5
2.	Приоритетне мере и активности на управљању културно-историјским вредностима	5
3.	Управљање природним ресурсима	6
3.1.	Задаци и активности на заштити и управљању лесним профилем и обалом Дунава	7
3.1.1	Одржавање заштићеног подручја	7
3.1.2	Мониторинг подручја	8
IV	ПРИОРИТЕТНИ ЗАДАЦИ НАУЧНОИСТРАЖИВАЧКОГ И ОБРАЗОВНОГ РАДА	8
1	Научно-истраживачка активност	8
V	ПЛАНИРАЊЕ, ИЗГРАДЊА И УРЕЂЕЊЕ ПОДРУЧЈА	9
1.	Мере и услови	9
2.	Активности учешће управљача на просторном планирању и уређењу подручја	9

VI	ПРОМОЦИЈА ВРЕДНОСТИ ЗАШТИЋЕНОГ ПОДРУЧЈА	10
1.	Мере и услови	10
2.	Задаци на развоју културно-образовних и информативно-пропагандних активности	10
3.	Задаци и активности на развоју одрживог туризма	10
3.1.	Излетнички туризам	11
3.2.	Специјални и еко туризам	11
VII	САРАДЊА	11
1.	Сарадња и партнерство са локалним становништвом	11
2.	Сарадња са другим власницима и корисницима непокретности у заштићеном подручју	11
3.	Међународна сарадња	12
4.	Организовано и професионално удруживање заштићених подручја Србије и других заинтересованих из окружења	12
5.	Сарадња са информативним гласилима и стручним часописима и др	12
VIII	ПОСЕБНИ ПОСЛОВИ И ЗАДАЦИ	12
1	Израда аката управљача	12
IX	ИЗВОРИ ФИНАНСИРАЊА	12

На основу члана 54. Закона о заштити природе ("Сл. Гласник РС" број 36/09, 88/10, 91/10 - исправка), члана 11. Решења о проглашењу заштићеног подручја "Лесни профил Капела у Батајници" које је донела Скупштине Града Београда дана 28.05.2014. број: 501-108/14-с и члана 12. Статута Удружења "Еколошки покрет Земун" Управни одбор Удружења "Еколошки покрет Земун" у Земуну, на седници одржаној 12.12.2015. године донео је:

ГОДИШЊИ ПРОГРАМ УПРАВЉАЊА ЗАШТИЋЕНИМ ПОДРУЧЈЕМ "ЛЕСНИ ПРОФИЛ КАПЕЛА У БАТАЈНИЦИ" ЗА 2016. ГОДИНУ

I. УВОД

Заштићено подручје "Лесни профил Капела у Батајници" је Решењем о проглашењу заштићеног подручја „Лесни профил Капела у Батајници“, Скупштине Града Београда“, број 501-108/14-с („Службени лист града Београда“, бр. 44-2014, страна 33), на седници одржаној 28.05.2014. године, проглашен за заштићено подручје од локалног значаја и сврстано у III категорију заштите са површином од 5 ha 41 ar 74 m².

На План Управљања Заштићеним подручјем “Лесни профил Капела у Батајници“ за период од 2014 до 2024 година, добијено је Позитивно Мишљењу Завода за заштиту природе Републике Србије број: број 020-2571/14 од 20.11.2014. године.

Одредбом 54.став 5. Закона о заштити природе и чланом 11. Став 2.Решења о проглашењу заштићеног подручја „Лесни профил Капела у Батајници" Скупштине Града Београда, Управљач је обавезан да достави Годишњи програм управљања за 2016. Годину, Градском Секретаријату за заштиту животне средине .

II. ЦИЉЕВИ ЗАШТИТЕ, ОЧУВАЊА, УНАПРЕЂЕЊА И ОДРЖИВОГ КОРИШЋЕЊА ЗАШТИЋЕНОГ ПОДРУЧЈА

Десетогодишњим планом управљања Заштићеним подручјем "Лесни профил Капела у Батајници“ планиране су мере, активности и послови на заштити, унапређењу, чувању и промовисању заштићеног подручја за период од 10 година, а овим Програмом управљања доносе се програмске активности које ће се спроводити у 2016. години.

Подручје "Лесни профил Капела у Батајници" поседује својства споменика природе и ставља се под заштиту на основу установљених природних обележја - геолошких, геоморфолошких, палеогеографских, палеоклиматолошких, седиментолошких и палеонтолошких вредности, као и значаја са аспекта очувања квалитета животне средине. На овом заштићеном подручју могуће је пратити лесно-палеоземљишне секвенце формиране током последњих пет глацијално-интерглацијалних циклуса и као такво представља један од најкомлетнијих палеоклиматских архива на европском континенту током последњих приближно 620.000 година.

Уписан је у Инвентар објеката геонаслеђа Србије (2005): Сремска лесна зараван - листа Објеката геоморфолошког наслеђа (Еолски рељеф, ред. бр. 7.).

Заштићено подручје "Лесни профил Капела у Батајници" налази се на територији града Београда, на подручју градске општине Земун, катастарске општине Батајница, на обали Дунава. Заштићено подручје обухвата катастарске парцеле 561/1, 561/2, 561/3, 588/1, 588/2, 589/1, 589/2, 590, 591, 592, 593, 594, 595, 596, 597, 598, 599, 600/1, 600/2, 600/3, 600/4, 600/5, 600/6, 600/7, 601, 587 и делове 2 катастарске парцеле бр. 5522 и 5698. Све парцеле припадају К.О. Батајница, градска општина Земун, град Београд. Укупна површина заштићеног подручја износи 5 ha 41 ar 74 m², од којих су катастарске парцеле бр. 561/1, 561/2, 561/3, 587, 588/1, 590, 591, 596, 597, 598, 599, 600/1, 600/2, 600/3, 600/4, 600/5, 600/6, 600/7, 601, 5522 и 5698 у државном власништву, а остале парцеле у приватном власништву. Од укупно 5.41.74 ha, у државном власништву је 4 ha 31 ar 98 m², а 1 ha 9 ar 76 m² припада приватном власништву.

Дужина профила Капела у Батајници износи око 250 m, а висина отвореног дела око 40 m, на надморској висини 113,9 mНЈМ. Заштићено подручје налази се на обали Дунава између 1184 rkm и 1185 rkm (од ушћа).

Заштићено подручје "Лесни профил Капела у Батајници" сврстава се у III категорију, као заштићено подручје локалног значаја. На заштићеном подручју утврђује се режим заштите II степена који се спроводи на целој површини заштићеног подручја. На заштићеном подручју могу се вршити управљачке интервенције у циљу рестаурације, ревитализације и укупног унапређења заштићеног подручја, без последица по примарне вредности обележја предела и објеката геонаслеђа, као и ограничено коришћење на строго контролисан начин. Радови и активности на заштићеном подручју ограничавају се просторно, временски и по обиму у складу са одрживим коришћењем и капацитетом простора под условом да су планирани радови и капацитети усклађени са концептом заштите и развоја заштићеног подручја и да су прибављени услови заштите природе у складу са законом.

III. ЗАШТИТА, ОДРЖАВАЊЕ, ПРАЋЕЊЕ СТАЊА И УНАПРЕЂЕЊЕ ПРИРОДНИХ И СТВОРЕНИХ ВРЕДНОСТИ

1 Приоритетне мере и активности на управљању природним вредностима

Приоритетни задатак управљача јесте успостављање одговарајуће организованости на бази поверених послова, а у складу са решењем. У оквиру наведеног управљач је дужан да обезбеди спровођење прописаног режима заштите (II степен заштите) и очување природног добра, да своје развојне активности усклади са циљевима очувања и унапређења природног добра као и да води рачуна о спровођењу научноистраживачких, информативно-пропагандних и других активности.

2 Приоритетне мере и активности на управљању културно-историјским вредностима

Културно-историјска баштина и природне вредности подручја дају могућност да се у сарадњи са заинтересованим грађанима Батајнице, општине Земун, Града Београда и шире заједнице организују промотивне радионице и културно –спортске манифестације. Активности на ширењу сазнања о значају лесног профила у Батајници првенствено код

локалног становништва сматрају се приоритетним мерама на промоцији лесног профила и обале Дунава.

3 Управљање природним ресурсима

У циљу испуњавања обавеза Управљача заштићеног подручја „Лесни профил Капела у Батајници“ и спровођења мера очувања и заштите природног добра, управљач је дужан да:

- заштићено подручје чува и одржава у складу са режимом и мерама заштите прописаним законом и овим решењем;
- заштићено подручје обележи постављањем табле одговарајућег изгледа и стара се да непрекидно буде обележено на прописан начин (назив, основни подаци, графички приказ заштићеног подручја) уз претходно прибављену сагласност организације за заштиту природе;
- постави табле са јасно дефинисаним правилима понашања посетилаца, обавезама и ограничењима у погледу коришћења заштићеног подручја;
- спречи активности које могу да наруше вредности заштићеног подручја, а у случају насталих промена које могу уништити или нарушити основну вредност заштићеног подручја без одлагања обавести организацију за заштиту природе и надлежни инспекцијски орган;
- обезбеди услове за развој образовних и научно-истраживачких, информативно-пропагандних и других активности ради афирмације заштићеног подручја;
- формира базу података о стању чинилаца заштићеног подручја у функцији управљања, коришћења и мониторинга стања у заштићеном подручју;
- донесе план и програм управљања заштићеним подручјем у складу са законом и овим решењем;
- донесе акт о унутрашњем реду и организује чуварску службу;
- обавља друге послове у складу са законом и овим решењем или поступа по захтеву организације за заштиту природе, односно по налогу надлежног инспектора.

Управљач ће спроводити следеће мере и активности:

- наставити са активностима организовања заштите, унапређења, промовисања и одрживог развоја заштићеног подручја;
- поставити „Информативну“ таблу. Првобитно постављена информативна табла је украдена у 2014. Години од стране НН лица, стога је неопходно да се постави нова табла којом ће се обележити заштићено подручје;
- поставити „Мамут“таблу. Табла са већим бројем података, описом настанка леса, описом временских услова током настанка лесних слојева, датовање, значај и везу са теоријом осунчавања М.Миланковића, представљаће велики допринос Управљача очувању и заштити „Лесног профила Капела у Батајници“;

- непрекидно ће се старати о постављеним таблама као и о правилном и утврђеном начину боравка посетилаца и корисника;
- Организоваће радионице за ученике, студенте, управљаче заштићених подручја у Граду Београду и грађане;
- Организоваће информативно-пропагандну активност у циљу промовисања и афирмације;
- Организоваће чишћење подине за потребе постављања табли на заштићеном подручју у делу где ће се поставити табле, а које је зарасло у шибље и растиње;
- Наставиће са одржавањем чистоће;
- Организоваће вођење евиденције о природним вредностима;
- Наставиће вођење фотодокументације
- Наставиће са радом чуварска служба;
- Наставиће добру сарадњу и контакте са Градском општином Земун у циљу развијања програма заштите.
- Наставиће добру сарадњу са Основним школама у Батајници са циљем упознавања свих ученика о значају очувања заштићеног подручја,
- Успоставиће сарадњу са МЗ Батајници и грађанима Батајнице

3.1 Задаци и активности на заштити и управљању лесним профилем и обалом Дунава

- Контрола стања, што укључује израду фотодокументације како би се имао перманентан увид у стање и на време реаговало на сваку уочену промену.
- Геодетски премер који обухвата катастарске парцеле 561/1, 561/2, 561/3, 588/1, 588/2, 589/1, 589/2, 590, 591, 592, 593, 594, 595, 596, 597, 598, 599, 600/1, 600/2, 600/3, 600/4, 600/5, 600/6, 600/7, 601, 587 и делове 2 катастарске парцеле бр. 5522 и 5698. Све парцеле припадају К.О. Батајница, градска општина Земун, град Београд. Укупна површина заштићеног подручја износи 5 ha 41 ar 74 m²,
- Геодетско обележавање четири граничне тачке, на којима се Заштићено подручје „Лесни профил Капела у Батајници” граничи са незаштићеним парцелама;
- Обележавање заштићеног подручја постављањем Информативне табле и „Мамут“ табле на којој ће се на занимљив и поучан начин приказати настанак леса, живи свет тог времена и временске дистанце у односу на историјске и праисторијске податке ;
- Спровођење мера чишћења и одржавања заштићеног подручја.

3.1.1 Одржавање заштићеног подручја

У оквиру одржавања заштићеног подручја, обављаће се следећи радови:

- крчење или орезивање на подини, утовар и одвоз посеченог шибља
- кошење, грабуљање, утовар и одвоз кошеvine, квартално
- чишћење наплавина после повлачења Дунава, са утоваром и одвозом, по потреби
- одржавање чистоће на заштићеном подручју током читаве године,

3.1.2 Мониторинг

Мониторинг представља континуалну контролу и праћење стања животне средине и неког њеног сегмента. На тај начин се прати и стање "Лесног профила Капела у Батајници" уз израду фотодокументације, и друге документације везане за стање заштићеног подручја. Информације и подаци које се прикупе кроз мониторинг утичу на све активности и поступке које су у склопу управљања заштићеним подручјем. Посебно ће се пратити водостај Дунава и његов утицај на стање профила и стање целог подручја које се штити.

Подаци добијени мониторингом артикулишу прописивање мера за отклањање негативних утицаја, уз перманентну делатност заштите природног добра.

IV. ПРИОРИТЕТНИ ЗАДАЦИ НАУЧНОИСТРАЖИВАЧКОГ И ОБРАЗОВНОГ РАДА

1. Научно-истраживачка активност

У циљу успостављања интегралног управљања заштићеним природним добром неопходно је формирање базе података са свим потребним подацима везаним за добро управљање заштићеним подручјем.

Управљање заштићеним подручјем „Лесни профил Капела у Батајници“ подразумева организовање и спровођење низа мера и активности које произилазе из Решења о стављању под заштиту природног добра, Закона о заштити природе и других прописа, а имају за циљ његову заштиту и развој. Зато је приоритетни задатак управљача да своје активности усклади са циљевима очувања и унапређења природног добра, а међу њима је и спровођење научноистраживачких активности. То ће се обављати у сарадњи са Рударско –геолошким факултетом Универзитета Београд, Факултетом техничких наука Универзитета Нови Сад и овлашћеним научним институцијама, како би се успоставила значајна сарадња на заштити природних вредности и контролистања лесног профила.

У оквиру ових активности, потребно је:

- успоставити ближу сарадњу са наведеним факултетима и овлашћеним научним институцијама и другим управљачима у циљу утврђивања приоритета и задатака везано за истраживачки и образовни рад;
- присуствовати округлим столовима и стручним семинарима,
- успоставити међународну сарадњу са релевантним научним институцијама у Мађарској;
- Организовати студијско путовање у циљу стицања нових знања и бољег управљања

- учествовати у активностима повезивања лесних профила ради успостављања ГЕОПАРКА "ЛЕСЛЕНД"
- организовати едукативне пројекте за децу, студенте, грађане и друге заинтересоване организације и институције

V. ПЛАНИРАЊЕ, ИЗГРАДЊА И УРЕЂЕЊЕ ПОДРУЧЈА

1. Мере и услови

Годишњим програмом управљања спроводи се План заштите и развоја заштићеног подручја „Лесни профил Капела у Батајници“. На тај начин будуће активности ће садржати интегрални приступ у заштити природног наслеђа. Програм заштите и развоја заштићеног подручја „Лесни профил Капела у Батајници“ конципиран је тако да садржи све елементе из Решења о заштити, као и обавезу предузимања свих расположивих мера заштите природног добра и очувању основних вредности које се у њему налазе. Концепт заштите се заснива на детаљној анализи и валоризацији природних вредности, установљеном режиму заштите, посебним и општим мерама забране као и постављеним циљевима за његову заштиту, развој и унапређење. Остваривање програмских мера могуће је уз испуњавање следећих претпоставки:

- Организовање, опремање и стручно усавршавање чланова Удружења;
- Координисано и континуирано праћење стања (мониторинг) као превентивни управљачки инструмент, али и ангажовање стручних и научних организација због санације негативних последица појединих појава и процеса који се могу десити на заштићеној површини заштићеног подручја.

2. Активности и учешће управљача на просторном планирању и уређењу подручја

- Геодетским премером који обухвата катастарске парцеле 561/1, 561/2, 561/3, 588/1, 588/2, 589/1, 589/2, 590, 591, 592, 593, 594, 595, 596, 597, 598, 599, 600/1, 600/2, 600/3, 600/4, 600/5, 600/6, 600/7, 601, 587 и делове 2 катастарске парцеле бр. 5522 и 5698. Управљач ће отпочети са активностима на просторном планирању. Наведене парцеле припадају К.О. Батајница са укупном површином које чини заштићено подручја у величини од 5 ha 41 ar 74 m².
- Ширина обале, у подножју заштићеног лесног профила, износи око 12m у периоду малих вода Дунава, односно у периоду средњих и великих вода Дунава прилаз профили је онемогућен обалом, односно, копненим делом. Имајући у виду наведено Управљач ће отпочети активности на прикупљању услова, мишљења и других документа код надлежних институција како би узео учешће у просторном планирању овог подручја.

VI ПРОМОЦИЈА ВРЕДНОСТИ ЗАШТИЋЕНОГ ПОДРУЧЈА

1. Мере и услови

Промоција вредности заштићеног подручја у планском периоду, представљаће једну од активности које ће посетиоцима омогућити ближе упознавање са вредностима заштићеног подручја. Ове активности спроводиће се кроз:

- Презентацију заштићеног подручја,
- Едукативне активности везане за заштићено подручје,
- Туристичко - рекреативне активности.

2. Задаци на развоју културно-образовних и информативно-пропагандних активности

1. Презентација природног добра

Обухвата активности које се планирају у циљу промоције природних вредности заштићеног подручја.

Као ново проглашено заштићено подручје „Лесни профил Капела у Батајници“ је недовољно познат и на локалном нивоу и шире. Промотивне активности имају првенствени циљ да се створе позитивне слике о значају Лесног профила Капела у Батајници, као заштићеног споменика природе.

Презентација и популаризација ће се остваривати кроз следеће активности:

-Едукативне активности везане за заштићено подручје: Путем организовања једнодневних едукативних радионица обезбедиће се стручно упознавање циљне групе са значајем на очувању заштићеног подручја,

2. Информисање: Кроз перманентну сарадњу са средствима информисања пружаће се сталне стручне информације везане за природне вредности заштићеног подручја, организовањем тематских конференција за медије и слањем писаних саопштења. Ради промоције заштићеног подручја и побољшања и развоја еколошке туристичке понуде града Београда, потребно је израдити:

- Презентацију заштићеног подручја у средствима јавног информисања (часописи, новине, телевизија, интернет и др.).

- Информативне табле путем којих ће се Заштићено подручје представити на интересантан начин и разумљив свим узрастима.

3. Задаци и активности на развоју одрживог туризма

Положај заштићеног подручја "Лесни профил Капела у Батајници" на Дунаву, омогућава развој еколошко наутичког бицикличког туризма, повезивањем са другим дунавским градовима и мапаирањем на наутичким и бицикличким мапама.

Пројекција развоја туризма базира се на валоризацији природних, еколошких, археолошких и геолошких вредности заштићеног подручја. У оквиру заштићеног подручја планира се развој „меког“ одрживог туризма без обележја велике масовности, а у сврху заштите природног добра и станишта.

Развој туризма у оквиру заштићеног подручја биће усмерен на: излетнички, специјални и еко туризам.

Излетнички туризам: Излетнички туризам, као облик туристичког промета, временски је везан за период викенда. Географски положај, отворена обала Дунава, апсолутно природни амбијент удаљен од насеља, отвара значајне могућности за излетнички туризам. Излетнички туризам у основи представља краће путовање са забавном, спортском, културном или научном сврхом.

Због своје специфичности, овај облик туризма је најповољнији по основне природне вредности заштићеног подручја

Специјални туризам: Као посебан вид туризма, специјални туризам обухвата организовано посматрање и истраживање природних вредности, организовање разгледања и снимања природних реткости и специфичних пејзажа.

Еко туризам: Подручје заштићеног подручја се у потпуности уклапа у овакав туристички садржај. Планира се повезивање са наутичарима, бициклистима, посматрачима птица и другим еколошки настројеним грађанима.

VII САРАДЊА

Сарадња и партнерство са локалним становништвом

У предходном периоду успостављена је добра сарадња са локалним предузетницима који у близини заштићеног подручја имају угоститељске објекте, као и са најближим суседима. У наредном периоду посебно ће се радити на успостављању комуникације са туристима и посетиоцима-пецарошима, који воденим путем долазе на заштићено подручје.

Сарадња са другим власницима и корисницима непокретности у заштићеном подручју

У оквиру активности редовног одржавања, успоставиће се комуникације са становништвом на заштићеном подручју и његовом непосредном окружењу. у оквиру активности редовног обиласка заштићеног подручја са копна и реке Управљач ће наставити добру сарадњу са посетиоцима-пецарошима који су редовни посетиоци ове локације. .

Међународна сарадња

На принципима добре праксе коју је Управљач стекао у успостављеној сарадњи са Меморијалним центром "Милутин Миланковић" из Даља Р. Хрватска, планира се успостављање сарадње са релевантним институцијама из Мађарске.

Организовано и професионално удруживање заштићених подручја Србије и других заинтересованих из окружења

Управљач "Еколошки покрет Земун" је учествовао у раду професионалних удруживања управљача на еко кампу "Велико ратно острво", тако да је у плану и организовање окупљања управљача заштићених подручја на територији Града Београда.

Сарадња са информативним гласилима и стручним часописима и др.

Успостављена је добра и коректна сарадња са медијима, а у плану је и појачана активност на промовисању "Лесног профила Капела у Батајници".

VIII ПОСЕБНИ ПОСЛОВИ И ЗАДАЦИ

4. Израда аката управљача

У циљу будућег концепта заштите и развоја заштићеног подручја, јасног дефинисања правила понашања посетилаца и корисника, обавезама, правима и ограничењима у погледу коришћења заштићеног подручја донеће се следећа акта Управљача, у складу са законом и решењем;

- Годишњи програм управљања заштићеним подручјем за 2016. годину
- Меморандум о сарадњи са Географским Факултетом Универзитета Београд
- Меморандум о сарадњи са О.Ш. „Светислав Голубовић Митраљета“ из Батајнице
- Меморандум о сарадњи са О.Ш. „Бранко Радичевић“ из Батајнице
- Подношење захтева за добијање мишљења, услова и сагласности на програмске активности и планиране радове - континуиране и по потреби.

IX ИЗВОРИ ФИНАНСИРАЊА

Финансирање Годишњег програма управљања заштићеним подручјем „Лесни профил Капела у Батајници“ регулисано је чланом 13. Решења о проглашењу заштићеног подручја „Лесни профил Капела у Батајници“ и чланом 69. Закона о заштити природе. Средства обезбеђена у буџету града Београда (Градски секретаријат за заштиту животне средине) за текућу годину исплаћују се управљачу у складу са обимом и динамиком мера и активности утврђених годишњим програмом. Стручни надзор над спровођењем Решења о заштити и аката донетих на основу решења врши организација за заштиту природе у складу са законом.